

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาวิจัยเป็นฐาน รายวิชาพลเมืองที่เข้มแข็งของนักศึกษา
สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
RESEARCH PROBLEM BASED LEARNING MANAGEMENT USING AS A BASIS
STUDENTS' STRONG CITIZENSHIP COURSE GENERAL SCIENCE FACULTY
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY THEPSATRI RAJABHAT UNIVERSITY

ศิริชัย เพชรรักษ์¹

SIRICHA PHETCHARAK¹

Received: November 30, 2022 Revised: December 21, 2022 Accepted: February 27, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาผู้เรียนจากประสบการณ์จริงโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ศึกษารายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสังเกตทางการเรียน 2) แบบบันทึกทางการเรียน และ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจ สนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ทำงานภาคปฏิบัติโดยลงพื้นที่เก็บข้อมูล ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการสอน โดยเฉพาะการทำงานเป็นกลุ่ม สามารถสอบผ่านทุกคน และความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรายวิชา ศท 0022307 วิชาพลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ต่อการสอนแบบออนไลน์ โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 90

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาวิจัยเป็นฐาน, รายวิชาพลเมืองที่เข้มแข็ง

¹ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี / Faculty of Humanities and Social Sciences Thepsatri Rajabhat University

อีเมลผู้ติดต่อ: lover_2199@hotmail.com

ABSTRACT

This study aimed to investigate learner development from real-life experiences using a research-based process with undergraduate students in the field of general science. The Faculty of Science and Technology at Thepsatri Rajabhat University studied TS 0022307, "Strong Citizenship." In the second semester of the academic year 2019, there were 54 students. The research tools were a learning observation form, a learning record form, and a learning achievement test. The researcher found that students attend classes regularly and are determined, interested, and enthusiastic about learning. Do practical work by going to the storage area. Cooperate in teaching activities, especially group work. Everyone can pass the exam, and the student's satisfaction with studying the subject is THR 0022307, "Strong Citizenship." The second semester of the academic year 2019 continues online teaching. accounted for 90% of the total.

Keywords: Research problem-based learning, intense citizenship course

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา รวมถึงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรม ซึ่งนำมาเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดความรู้ที่มีผลต่อการพัฒนาของสังคมและประเทศชาติอย่างมาก เปรียบเสมือนการทำสงครามด้านปัญญาเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ โดยเป้าหมายของวิทยาศาสตร์ศึกษาในอนาคต คืออาชีพที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นฐาน เช่น ครูวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์นักวิจัย แพทย์ วิศวกร เกษตรกร เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงความรู้ที่ขยายตัวออกไปอย่างไม่จำกัด ซึ่งโลกปัจจุบันต้องการสังคมความรู้ที่มีความเป็นมนุษย์ มีคุณธรรม การเข้าใจผู้อื่น ให้อภัยและเท่าทันกับปัญหาที่เกิดขึ้น (จรัส สุวรรณเวลา, 2558, ออนไลน์) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษาที่เน้นคนมีปัญญาเพราะปัญญาคือเป็นทรัพยากรที่ไม่มีวันหมดไปซึ่งจะช่วยสร้างและพัฒนาชาติให้เจริญก้าวหน้าไปอย่างชาญฉลาดและรวดเร็วกว่าทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน เป็นต้น ฉะนั้น การศึกษาในยุคนี้เน้นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง พัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูง คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ หรือคิดแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงได้ โดยที่ผู้เรียนจะต้องยึดความถูกต้องและเป็นธรรม ถึงจะได้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข, 2557, หน้า 43) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22, 23 และ 24 ได้กล่าวไว้เรื่องการเรียนรู้ของเด็กที่เกิดจากกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ มีการจัดการด้านเนื้อหาสาระและกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยต้องมีการผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ ทั้งเนื้อหาทางวิชาการ กระบวนการใช้ชีวิต อย่างมีระเบียบแบบแผน มีคุณธรรม และให้ผู้เรียนรู้จักคิด สามารถรับมือกับปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นการฝึกให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

อย่างเต็มความสามารถ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์, และเพียว ยินดีสุข, 2557, หน้า 5) สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับคนไทยในศตวรรษที่ 21 นั่นคือ ครูต้องจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพโดยการสร้างแรงบันดาลใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้แก่ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้รวมถึงการสร้างคุณสมบัติความเป็นมนุษย์คือการเป็นคนดีมีน้ำใจ มีคุณธรรม ช่วยเหลือสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้คือพื้นฐานชีวิตที่จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญ โดยที่ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ให้ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นผู้ที่คอยให้คำชี้แนะและนำศิษย์แทน ทักษะศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่แค่ต้องการให้ผู้เรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับทักษะ 3 กลุ่ม คือ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน การเรียนรู้วัฒนธรรมและทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิช, 2556, หน้า 11-13)

การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered) ในอดีตที่ผ่านมาไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ในการปฏิรูปการศึกษาจึงได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered, Student-centered หรือ Child-centered) โดยมีหลักการว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ผู้เรียน สามารถแสวงหาความรู้ และพัฒนาความสามารถได้ตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพของตนเอง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน มีการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนกับสังคม ได้เรียนรู้จากหลาย ๆ สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ โดยไม่เน้นไปที่การท่องจำเพียงเนื้อหา ผู้เรียนจึงมีอิสระในการเรียนมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเปลี่ยนมาให้ความสำคัญกับ “การเรียนรู้” มากกว่า “การสอน” จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว นักการศึกษาจึงได้พัฒนาแนวทางในการจัดกิจกรรมที่เอื้อประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการเรียนที่ใช้ปัญหาวิจัยเป็นฐาน (Research-based learning หรือ RBL) ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่มุ่งเน้นทักษะกระบวนการค้นคว้า พัฒนาการคิดวิเคราะห์และบูรณาการเนื้อหาความรู้ อาจารย์ผู้สอนจำนวนมากให้ความสนใจกับวิธีการสอนแบบนี้เนื่องจากสามารถนำไปใช้ได้ทุกระดับวิชาในหลายระดับการศึกษา (เสาวภา วิชาดี, 2554)

การเรียนการสอนปัจจุบันต้องจัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถพัฒนาตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุดหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง วิธีการเรียนการสอนแบบแบบอาศัยการวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้เป็นวิธีการสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนด้วยวิธีการกำหนดประเด็นปัญหาหัวข้อเนื้อหา มาแสดงความคิดเห็นร่วมกันทำให้เกิดการเรียนรู้และบรรลุเป้าหมายการเรียนการสอนและครูหรืออาจารย์เป็นผู้ชี้แนะอำนวยความสะดวกและให้ข้อคิดเห็นให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนโดยให้บทบาทในการเรียนการสอนเน้นที่ผู้เรียนเป็นได้ศึกษาค้นคว้า การทำแบบฝึกหัด ทำรายงานตามแบบแผนการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนในการเรียนการสอนซึ่งเป็นแนวโน้มในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันโดยหลักการการปฏิรูปการศึกษาต้องปฏิรูปการเรียนรู้ กล่าวคือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดหรือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 3) การเรียนการสอนที่เน้นการวิจัยหรือใช้วิจัยเป็นฐานถือเป็นวิธีการสอนที่สนับสนุนแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยลักษณะการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยการวิจัยเป็นฐานเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับดำเนินการวิจัย ด้วยการนำเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยมาใช้ควบคู่กับการสอนกระบวนการวิจัยที่ละขั้นตอนอย่างเป็นลำดับ จนผู้เรียน

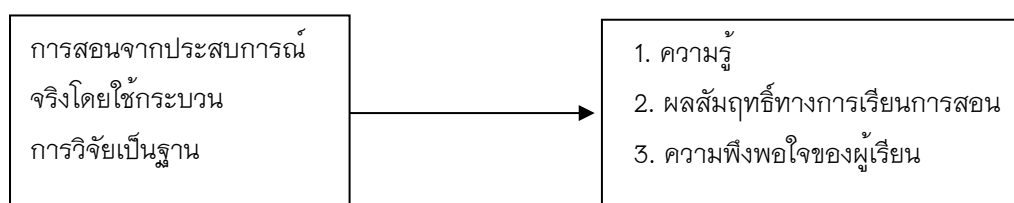
เกิดทักษะในการดำเนินการทำวิจัยอย่างถูกต้อง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2555) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับผิดชอบในการสอนรายวิชา พลเมืองที่เข้มแข็งของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ซึ่งผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนโดยใช้การบรรยาย การนำตัวอย่างการวิจัยมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาในชั้นเรียน แต่จากประเมินผลการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้พบเจอปัญหาจากการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้เรียนเข้าใจแต่เพียงความรู้เชิงทฤษฎีไม่สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ได้ จึงทำให้ไม่เข้าใจความสำคัญและแนวคิดทางการศึกษาได้ และจากการเก็บข้อมูลจากแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนผลอยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 70 เท่านั้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยเห็นได้ว่าการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ในอดีตยังพบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพของผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศการเรียนการสอนได้ตามเนื้อหาหลักสูตรได้ตามความเหมาะสมและประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีมีความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีการเรียนการสอนแบบแบบอาศัยการวิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมให้มากที่สุดในการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพัฒนาผู้เรียนจากประสบการณ์จริงโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐาน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีว่าเป็นอย่างไร มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร และนำผลการวิจัยมาพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาวิจัยเป็นฐาน รายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็งของนักศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีที่ศึกษารายวิชา รายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็งภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 54 คน

ขอบเขตเนื้อหาในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้ผู้เรียนเลือกพื้นลงไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นของตนเองหรือใกล้เคียง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ จะต้องเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจมีจุดเด่น เช่น การจัดการปัญหาของชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน เศรษฐกิจชุมชน วิถีชีวิตชุมชน การจัดการความขัดแย้ง เป็นต้น

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสังเกตแบบบันทึกทางการเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารตำรา หนังสือ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และเนื้อหาวิชาในแผนการสอนรายวิชา ศท 0022307 วิชาพลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 2) การสร้างแบบสังเกตแบบบันทึกทางการเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน กับคำนิยามศัพท์ปฏิบัติการ 3) การหาคุณภาพของแบบสังเกตแบบบันทึกทางการเรียน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบข้อคำถาม คำตอบด้านเนื้อหา และภาษาที่เข้าใจมีความสมบูรณ์ ถูกต้องเพียงใด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจให้คะแนนของแต่ละข้อคำถามด้วยการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของข้อคำถามในแต่ละข้อ โดยให้ +1 หมายถึง ถูกต้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ และ -1 หมายถึง ไม่ถูกต้อง จากนั้นนำค่าที่ได้มาคำนวณและเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีตั้งแต่ .50 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยจัดสภาพห้องเรียนในรูปแบบของโต๊ะเรียนเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการสอนแต่ละครั้ง 2) นักศึกษาเข้าห้องเรียนตามวันเวลาในช่วงสอนตามตารางสอนของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 3) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนรายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 และชี้แจงรายละเอียดการเรียนการสอนและสอนเนื้อหาวิชาในห้องเรียน 4) ให้นักศึกษาเข้าห้องเรียนจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาวิจัยเป็นฐาน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 5) ผู้วิจัยบรรยายภาคทฤษฎี 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 10 สัปดาห์ จากนั้นให้ผู้เรียนเลือกพื้นไปศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาภายในชุมชนท้องถิ่นของตนเองหรือใกล้เคียง โดยจะต้องเป็นปัญหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง 6) เมื่อได้ข้อมูลภาคสนามแล้ว นักศึกษาจัดทำรูปเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ 7) จัดสัมมนาเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน รายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง โดยนักศึกษาจะต้องนำเสนอข้อมูลจากการลงพื้นที่ในการวิจัย ปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดต่าง ๆ โดยให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาร่วมกันอภิปราย และ 8) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตและแบบบันทึกการเรียนจากการเก็บข้อมูลของนักศึกษาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปจากแบบสังเกตและแบบบันทึกทางการเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตและแบบบันทึกทางการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้จากการวิจัยเป็นฐาน พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตทางการเรียน นักศึกษาเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักศึกษามีความตั้งใจ มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียน นักศึกษาให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะการทำงานเป็นกลุ่ม
2. ผลการวิเคราะห์จากแบบบันทึกทางการเรียน นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยอย่างดี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการลงเก็บข้อมูลภาคสนามได้
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน พบว่า ในการสอบปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จากการลงทะเบียน 54 คน ในการสอบปลายภาคของนักศึกษาสามารถสอบผ่านทุกคน

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาผู้เรียนจากประสบการณ์จริงโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขา วิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ศึกษารายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบสังเกตทางการเรียน 2) แบบบันทึกทางการเรียน และ 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน ผลการวิจัยได้ดังนี้ นักศึกษาเข้าชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความตั้งใจ สนใจ มีความกระตือรือร้นในการเรียน มีการทำงานภาคปฏิบัติโดยลงพื้นที่เก็บข้อมูล นักศึกษาให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเฉพาะการทำงานเป็นกลุ่ม นักศึกษาสามารถสอบผ่านทุกคน และจากการทำแบบประเมินผลความพึงพอใจในระบบออนไลน์ของนักศึกษาต่อการเรียนรายวิชา ศท 0022307 วิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 90

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นให้นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ศึกษารายวิชา ศท 0022307 วิชาพลเมืองที่เข้มแข็ง ภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2562 ได้รับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบการวิจัยเป็นฐานทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบการวิจัยเป็นฐาน เป็นวิธีการหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 12-16) และเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผสมผสานและสามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม หลากหลาย (พันศักดิ์ พลสารัมย์, วลัยภา เทพหัสติน ณ อยู่ธยา, และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง, 2543, หน้า 39) จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยอาจารย์ผู้สอนได้บรรยาย ภาคทฤษฎีแล้วได้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจาก

ของจริงทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอนภาคทฤษฎีแล้ว ได้ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างถูกต้อง โดยอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ควบคุมดูแล ชี้แนะให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวกให้ตามหลักการของเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จากการสังเกตและบันทึกการเรียนรู้และการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนแบบการวิจัยเป็นฐานของนักศึกษาที่เรียนรายวิชา พลเมืองที่เข้มแข็ง นักศึกษาสามารถอธิบายหลักการความสำคัญกระบวนการได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้นักศึกษายังได้เรียนรู้ทักษะการทำงานเป็นทีม การวางแผนและการแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีเยี่ยม สอดคล้องกับแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ในเรื่อง “Learning by doing” “หรือการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง” เป็นวลีที่ถูกอ้างอิงอย่างแพร่หลายในหมู่นักการศึกษา เขาได้เสนอแนวคิดที่ว่า “เหตุการณ์ต่าง ๆ ย่อมเกิดและดำเนินอยู่แน่นอน แต่สิ่งที่เราจะต้องคำนึงถึงก็คือความหมายที่แฝงอยู่ในสิ่งนั้นนั่นเอง เขาชี้ให้เห็นความสำคัญของประสบการณ์ที่มนุษย์มีอยู่อย่างหลากหลายแตกต่างกันและสนับสนุนความคิดของนักการศึกษาที่ว่าประสบการณ์นั้นไม่สำคัญเท่ากับว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากประสบการณ์นั้น ๆ เลวิน (Kurt Lewin) มีความคิดคล้าย ๆ กับ ดิวอี้ (John Dewey) เขาเชื่อว่าประสบการณ์จะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ก็ต่อเมื่อเราเข้าใจความหมายของประสบการณ์นั้น และสามารถนำออกไปใช้ในการพัฒนาตนเองหรือกลุ่มซึ่งจะต้องมีปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายอย่างมาสนับสนุนให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบการเรียนรู้โดยการวิจัยเป็นฐาน โดยคำนึงถึงนักศึกษา เวลา เนื้อหาวิชา งบประมาณ และความปลอดภัยในการลงเก็บข้อมูลภาคสนามให้เหมาะสม

1.2 ผู้บริหาร นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้โดยการวิจัยเป็นฐาน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาเห็นคุณค่าในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้โดยการวิจัยเป็นฐาน ซึ่งเป็นการเรียนการสอนของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

1.3 นักศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนแบบวิธีการเรียนรู้แบบการวิจัยเป็นฐานซึ่งทำให้นักศึกษาเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้ความรู้เพิ่มเติม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยกับประชากรที่เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอื่น ๆ เช่น พลศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ควบคุมเชิงปริมาณ และศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะเป็นกรณีศึกษาในชั้นเรียนเท่านั้น ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ที่ควรศึกษา เช่น ทักษะคิดต่อการเรียน และการพัฒนาโมเดลการเรียนรู้แบบการวิจัยเป็นฐาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จุฑา ธรรมชาติ. (2552). *การวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบใช้วิจัยเป็นฐานในรายวิชาวิจัยทางการศึกษา*. ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี: สืบค้นวันที่ 13 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://dcms.thailis.or.th/dcms/browse.php>.
- ทัศนีย์ บุญเต็ม. (2546). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 27(2), 64 – 76.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญ์ ลิทธิจินดา. (2552). *ปรับการเรียน เปลี่ยนการสอนด้วยวิจัยนอกชั้นเรียน*. สืบค้นวันที่ 16 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.node.rbru.ac.th/article/article31.pdf>.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. (2545). “*หลักการสอนแบบเน้นการวิจัย (Research-Based Teaching)*” ในไพฑูรย์ ลินลารัตน์, *การเรียนการสอนที่มีการวิจัยเป็นฐาน*, 1-7. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2555). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2549). การจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน: การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 27(3-4), 17-26.
- สินธะวา คามดิษฐ์. (2557, มกราคม – มีนาคม). การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในระดับอุดมศึกษา Research– Based Learning (RBL) in Higher Education. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 28(85), 9 – 12.
- เสาวภา วิชาดี. (2554, กรกฎาคม – กันยายน). การศึกษาในกระบวนทัศน์ใหม่: การเรียนโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน = Education in the new paradigm: research-based learning. *วารสารนักบริหาร*, 31(3), 26 – 30.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2552). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พรทิทการกราฟฟิค.
- Mark Mossuto. (2008). *Problem-based learning: Student. engagement, learning and contextualized problem solving*. NCVER. Australia. http://www.thaigoodview.com/node/60470http://www.qa.kmutnb.ac.th/ qa_news/2545/QANEWS18_25450216.pdf